

Original Article

Investigating the Employment Status of Master's Degree Graduates in Physical Education and Sports Sciences in Iran

Sara Dadgar^{*1} , Mostafa Zareei² , Mohammadreza Boroumand³ , Mohammadreza Seyedi⁴

Citation: Dadgar, S., Zareei, M., Boroumand, M. R. Seyedi, M. R. Investigating the employment status of master's degree graduates in physical education and sports sciences in Iran. Iranian Journal of Motor Behavior and Sport Psychology, 2024; 4(1): 49-58.

10.22034/ijmbp.2024.486948.1122

- **Received:** 16 November 2023
- **Revised:** 5 March 2024
- **Accepted:** 4 April 2024
- **Published:** 13 June 2024

1. MSc, Sport Injuries and Corrective Movements, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. (Corresponding Author).
E-mail: saradadgar3099@gmail.com

*2. Associate Professor, Department of Sports Medicine, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.
E-mail: m_zareei@sbu.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.
E-mail: m_boroumand@sbu.ac.ir

4. Assistant Professor, Department of Sports Medicine, Research Institute of Biological Sciences in Sports, Research Institute of Physical Education and Sports Sciences, Tehran, Iran.
E-mail: seyedi@ut.ac.ir

Abstract

The present study was conducted with the aim of investigating the employment status and factors of sports injuries and corrective exercises graduates. An online questionnaire developed by the researchers was used to collect data. The statistical population of the research included all students and graduates of the field of sports injuries and corrective exercises in state and non-state universities across the country, 169 people completed the questionnaire. After extracting the data, using SPSS software, according to the needs of the research questions, indicators of frequency, mean, percentage and one-way statistical test were used to analyze the data.

According to the findings of the research, it can be concluded that there are many job opportunities in Iran for students of sports injuries and corrective exercises, the number of applicants to study in this field is high, and there is a significant competition for admission to the field. It was also found that the title and scope of the thesis or thesis of the postgraduate course did not have an effective role in obtaining suitable jobs, the educational content was not appropriate to the needs of the labor market, specialized courses were not enough to obtain suitable jobs, and also the government support for students. And sports pathology graduates have not done well.

Keywords: Employment, graduate, sports injuries, corrective movements

مقاله پژوهشی

بررسی وضعیت اشتغال کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در ایران (مطالعه موردی رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی)

سارا دادگر^{۱*}، مصطفی زارعی^۲، محمدرضا برونمند^۳، محمدرضا سیدی^۴

چکیده

اطلاعات اندکی در زمینه بازار کار و اشتغال دانشجویان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی وجود دارد؛ لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی انجام شد. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه آنلاین محقق ساخته استفاده شد. آدرس پرسشنامه آنلاین از طریق ایمیل، تلفن و فضای مجازی در بین فارغ التحصیلان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی توزیع گردید. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته آسیب‌شناسی ورزشی دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی سراسر کشور بود و تعداد ۱۶۹ نفر به عنوان نمونه تحقیق از بین دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته مورد نظر پرسشنامه را تکمیل نمودند. پس از استخراج داده‌ها، با استفاده از نرم افزار SPSS، بر حسب نیاز سوالات تحقیق، از شاخصهای فراوانی، میانگین، درصد و آزمون آماری تی تک گروهی جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که ۴۳/۲ درصد از افراد نمونه پژوهش حاضر در حال ادامه تحصیل در مقطع تکمیلی بوده و ۵۶/۲ درصد از آنها شاغلانند، در نمونه حاضر ۲۱/۹ درصد شغل دولتی، ۵۵ درصد شغل خصوصی داشته و ۲۳/۱ درصد شغل خود را از طریق خوداشتغالی بدست آورده‌اند. بیشترین درصد شاغلین رشته از طریق کارپابی (۳۶/۷ درصد) و کمترین درصد از طریق خود اشتغالی (۳ درصد) به شغل خود رسیده‌اند. با توجه به این یافته‌ها میتوان استنباط کرد برای دانشجویان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی فرصتهای شغلی زیادی در ایران وجود دارد، تعداد متقاضیان برای تحصیل در این رشته زیاد است و رقابت قابل توجهی برای پذیرش در رشته وجود دارد. همچنین مشخص شد عنوان و حیطه پایان نامه یا رساله دوره تحصیلات تکمیلی در دستیابی به مشاغل مناسب، نقش موثری نداشت، محتوای آموزشی با نیازهای بازار کار متناسب نبوده، دوره‌های تخصصی برای دستیابی به شغل مناسب کافی نبوده‌است و همچنین حمایت دولت از دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته آسیب شناسی ورزشی به‌خوبی انجام نشده‌است.

واژه‌های کلیدی: اشتغال، فارغ التحصیل، آسیب شناسی ورزشی، حرکات اصلاحی

تاریخ دریافت: ۲۵ آبان ۱۴۰۲
تاریخ بازنگری: ۱۵ اسفند ۱۴۰۲
تاریخ پذیرش: ۱۶ فروردین ۱۴۰۳
تاریخ انتشار: ۲۴ خرداد ۱۴۰۴

۱. کارشناس ارشد آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).
E-mail: saradadgar3099@gmail.com

۲. دانشیار گروه طب ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
E-mail: m_zareei@sbu.ac.ir

۳. استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
E-mail: m_boroumand@sbu.ac.ir

۴. استادیار گروه طب ورزشی، پژوهشکده علوم زیستی در ورزش، پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران، ایران.
E-mail: seyedi@ut.ac.ir

مقدمه

نشود، میتواند به بحران تبدیل شود (۲). اگرچه مساله بیکاری با توجه به تبعات آن در ناهنجاریهای اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی برای کلبهی آحاد جمعیت کشور آزاردهنده و برای اقتصاد کشور بازدارنده است، بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهها از حساسیت و اهمیت بیشتری برخوردار است. این اهمیت از یکسو به دلیل سرمایه‌گذاری انجام شده برای تربیت نیروی انسانی ماهر در کشور و بلا استفاده ماندن آن در فعالیتهای اقتصادی ملی و از سوی دیگر، فراهم نبودن زمینه برای محول کردن نقشهای اجتماعی به افراد فرهیخته برای نیل به اهداف توسعه کشور است (۳).

امروزه با تحولات عظیمی که در صنعت، خدمات و اقتصاد کشورها صورت گرفته‌است، یکی از نیازهای اساسی رشد انسان، داشتن شغلی است که علاوه بر تأمین نیازهای مادی، بتواند نیازهای روانی فرد را نیز برآورده کند. این در حالی است که برخوردار نبودن از شغلی مناسب میتواند مانع رشد و تکامل فردی شود و در نتیجه، سبب بروز انواع آسیبهای روانی گردد (۱). در چند سال اخیر معضل بیکاری در کشور، مهمترین چالشی است که دولتمردان جمهوری اسلامی ایران در صدد مقابله علمی با آن هستند. چالشی که به اعتقاد بسیاری از کارشناسان اشتغال کشور اگر حل

بدنی و علوم ورزشی سراسر کشور به جای ورود به بازار کار، علاقه‌مند به ادامه تحصیل بودند و حدود ۴۱ درصد دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی از وضعیت اشتغال آتی خود بلافاصله پس از فارغالتحصیل شدن آگاهی و امیدواری روشنی نداشتند (۲۰). متأسفانه علی‌رغم سابقه طولانی از حضور متخصصین و دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در گرایشهای مختلف در ایران و خدمات گسترده آنان در جامعه، مطالعاتی که وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان این رشته را بررسی کرده‌باشد یافت نشد.

با پیشرفت علوم ورزشی در ایران، رشته آسیبشناسی ورزشی و حرکات اصلاحی به گرایشهای مختلفی تقسیم شد. فرآیند گرایشی شدن رشته آسیبشناسی ورزشی و حرکات اصلاحی در مقاطع تحصیلات تکمیلی از سال ۱۳۸۴ آغاز شد و از سال ۱۳۸۷ نیز پذیرش دکتری در این رشته در دانشگاه تهران آغاز گردید. با توجه به آماری که از سازمان سنجش در بازه زمانی ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۱ بدست آوردیم، پذیرش دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد در دانشگاه های دولتی ۱۷۶۸ دانشجو (روزانه، نوبت دوم، پردیس و مجازی)، دانشگاه پیام نور ۱۴۳ دانشجو و ۱۳۲۹ دانشجو در دانشگاه غیرانتفاعی تحصیل کرده‌اند و در مقطع دکتری که فقط در دانشگاه های دولتی (روزانه، نوبت دوم و پردیس) پذیرش داشته‌اند، ۲۱۳ نفر مشغول به تحصیل شده‌اند. اما اطلاعات بسیار محدودی در زمینه اشتغال فارغالتحصیلان این رشته وجود دارد و آمار به روز و قابل اعتمادی از میزان شغلای مرتبط با این رشته و وضعیت شغلی و استخدامی فارغ التحصیلان آن موجود نیست. لذا هدف مطالعه حاضر بررسی وضعیت اشتغال فارغ التحصیلان رشته آسیبشناسی ورزشی و حرکات اصلاحی تعیین گردید.

روش‌شناسی

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات کاربردی بوده که به لحاظ ویژگی در نحوه جمع آوری اطلاعات از نوع توصیفی-پیمایشی است. جمع آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه محقق ساخته که به صورت آنلاین ایجاد شده بود انجام شد؛ پرسشنامه مذکور قبل از توزیع، از نظر روایی محتوا و صوری توسط متخصصین مورد ارزیابی و تایید قرار گرفت و پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (۰/۶۹) تایید شد. پرسشنامه تحقیق از دو بخش اصلی تشکیل شده بود، بخش اول سوالات در رابطه با مشخصات فردی و بخش دوم آن مربوط به وضعیت شغلی دانشجویان و دانش‌آموختگان بود. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته آسیبشناسی ورزشی و حرکات اصلاحی دانشگاه های دولتی و غیر دولتی سراسر کشور بود. آدرس اینترنتی برای تکمیل پرسشنامه از طریق ارتباطات و بانک های اطلاعاتی موجود برای نمونه های مورد نظر ارسال گردید. در نهایت از بین دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته تعداد ۱۶۹ نفر (۱۳۶ نفر کارشناسی ارشد و ۳۳ نفر دکتری) به‌عنوان نمونه تحقیق

افزایش ظرفیتهای آموزش عالی از طریق ایجاد دانشگاهها و مراکز آموزش عالی در کلیه استانهای کشور، موجب افزایش فارغ التحصیلان دانشگاهها شده و عدم هماهنگی بین فرصتهای شغلی موجود در بخشهای مختلف اقتصادی و بهیچانی کمبود تقاضا، پدیده بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی را فراهم ساخته است (۴، ۵ و ۶). گنجس (۲۰۰۳)، رئیس کنفرانس مسائل مالی آموزش عالی، در این باره بیان کرده است که دانشگاهها با شغلها گره خورده‌اند (۷). در همین زمینه، پیگیری سرنوشت شغلی دانش‌آموختگان در هر رشتهای از اولیتهای پژوهشی در آن رشته محسوب میشود (۱۳). شواهد نشان میدهد که در حال حاضر بین نظام آموزشی و بازار کار کشور به لحاظ کمی و کیفی ارتباطی منطقی وجود ندارد و فارغ التحصیلان دانشگاهی به درستی جذب بازار کار مربوط به رشته تحصیلی خود نمیشوند و بسیاری از آنان یا بیکار میمانند و یا انحراف شغلی پیدا میکنند (۱۴). صنعت خواه (۱۳۸۶) در تحقیق خود عدم وجود بانک اطلاعاتی از وضعیت فارغ التحصیلان را یکی از ضعفهای عدم امکان بررسی مناسب و برنامه‌ریزی برای رفع معضل بیکاری این گروه میداند (۱۶). در این میان، کشورهایی توانسته‌اند بر این مشکل فائق آیند که تصویر روشنی از ظرفیت دانشگاهها، میزان تقاضای بازار کار، جهت دهی به توانمندیهایی که برنامههای درسی برای به دست آوردن شغل به دانش‌آموختگان میدهند، وضعیت شغلی دانش‌آموختگان بعد از اتمام تحصیل و وضعیت توانمندی کارکنان در محیط کار داشته‌اند و در راستای بهبود وضعیت شغلی و توانمندیهای دانش‌آموختگان گامهای مؤثری برداشته اند (۱۷).

یکی از رشتههای دانشگاهی که با وجود داشتن ظرفیت فراوان به منظور ایجاد اشتغال برای دانش‌آموختگان دانشگاهی و جذب نیروهای متخصص، مشکل بیکاری و برخوردار نبودن از دورتمایی روشن در زمینه اشتغال در آن وجود دارد، رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی است (۱۸). این در حالی است که در کشورهای توسعه یافته به ورزش به عنوان یک صنعت مهم و عاملی اثرگذار بر رشد اقتصاد ملی توجه فراوانی می شود و یکی از بزرگترین و درآمدزاترین صنایع در قرن حاضر صنعت ورزش به شمار میرود؛ زیرا، این صنعت، در عمل با همه جنبههای اقتصادی درهمتنیده است و میتواند به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر اقتصاد ملی کشورها اثرگذار باشد (۱۹)؛ اما به نظر بسیاری از متخصصان علوم ورزشی، صنعت ورزش و خدمات مرتبط با آن در ایران از جایگاه مناسب و شایسته ای برخوردار نیست، در همین راستا رضوی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان شناسایی و ارزیابی شایستگیهای کانونی شغلی دانشجویان و دانش‌آموختگان تربیت بدنی و علوم ورزشی به این نتیجه رسیدند که وضعیت شایستگیهای کانونی شغلی دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی کشور به طور معناداری در وضعیت پایینتر از حد مطلوب قرار داشته‌است (۳۳). همچنین، برومند و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی یافتند که بیش از ۶۰ درصد دانشجویان و فارغالتحصیلان رشته تربیت

پرسشنامه مورد نظر را به صورت صحیح و مورد تایید تکمیل نمودند. پس از استخراج و دسته بندی اطلاعات جمع آوری شده، جهت توصیف دادهها از نرم افزار SPSS استفاده شد؛ برحسب نیاز سوالات پژوهش، از شاخصهای فراوانی، میانگین، درصد و آزمون آماری تی تک گروهی جهت تجزیه و تحلیل دادهها استفاده شد.

نتایج

در جدول شماره (۱)، ویژگیهای فردی نمونههای پژوهش حاضر گزارش شد. اطلاعات توصیفی فاکتورهای اندازهگیری شده در جدول شماره (۲) گزارش شد.

در تحلیل اطلاعات توصیفی فاکتورهای اندازه گیری شده از نمونه مورد استفاده در پژوهش حاضر، تاریخ فراغت از تحصیل نمونه حاضر در محدوده سال 1396 ± 4 و فاصله بین فارغ التحصیلی تا ورود به مقطع بعدی 12 ± 6 ماه بود، مدت اشتغال به کار این افراد 16 ± 5 ماه بود و میانگین مدت زمان بیکاری بعد از فارغ التحصیلی آنها 12 ± 4 ماه بود.

بخشی از سوالات مطرح شده در خصوص این بود که نمونهها در حال حاضر مشغول یا در صدد ادامه تحصیل بودند یا اینکه با مدرک خود وارد بازار کار شدهاند؛ و از میان افرادی که دارای شغل بودند نیز خواسته شده بود که نوع سازمان، موسسه یا مرکزی که در آن مشغول به کار بودند را از لحاظ دولتی، خصوصی و یا خود اشتغالی مشخص نمایند و بیان کنند که شغل حال حاضر آنها با مدرک تحصیلی و تخصصشان مرتبط است یا

خیر. نتایج این سوالات در جداول ۳ و ۴ آورده شده است.

جدول ۳. وضعیت فارغ التحصیلان در خصوص ادامه تحصیل دادن و یا شاغل بودن

متغیر	فراوانی	درصد
ادامه تحصیل دادن	بله ۷۳	۴۳/۲
	خیر ۹۶	۵۶/۸
شاغل بودن	شاغل ۹۵	۵۶/۲
	بیکار ۷۴	۴۳/۸
کل	۱۶۹	

جدول ۴. نوع شغل فارغ التحصیلان و وضعیت مرتبط بودن شغل با رشته

متغیر	فراوانی	درصد
نوع سازمان یا محل کار	دولتی ۳۷	۲۱/۹
	خصوصی ۹۳	۵۵
مرتبط بودن شغل با رشته	بله ۱۲۱	۷۱/۶
	خیر ۴۸	۲۸/۴
کل	۱۶۹	

در بخش بعد از شاغلین در خصوص نوع استخدام که گزینه های رسمی، پیمانی، قراردادی و سایر داشت سوال شده بود و سپس خواسته شد روش اصلی به دست آوردن شغلی که در آن بودند را از میان گزینه های موجود انتخاب نمایند که نتایج در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های دموگرافیک نمونه‌های پژوهش

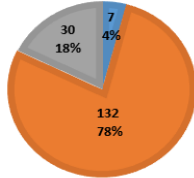
سن	وضعیت تاهل		جنسیت		فراغ التحصیلان ارشد
	متاهل	مجرد	زن	مرد	
۲۵/۴۵ ± ۵/۲	۱۱۱	۲۵	۷۸	۵۸	فراغ التحصیلان ارشد
۲۹/۶۰ ± ۵/۱	۲۳	۹	۱۸	۱۴	فراغ التحصیلان دکتری
	۱۶۹				مجموع

جدول ۲. اطلاعات توصیفی متغیرهای اندازه‌گیری شده‌ی نمونه‌ها

نوع دیپلم	تعداد (درصد)	سهمیه قبولی	تعداد (درصد)	معدل - فارغ التحصیلی	تعداد (درصد)
ریاضی	۴۳ (۲۴/۴)	اینترگر	۸ (۴/۷)	۱۹-۲۰	۳ (۱/۸)
تجربی	۶۲ (۳۶/۷)	مناطق و آفراد	۱۵۹ (۹۴/۱)	۱۸-۱۹	۹ (۵/۳)
انسانی	۳۰ (۱۷/۸)	سهمیه قهرمانی	۲ (۱/۲)	۱۷-۱۸	۳۸ (۲۲/۵)
سایر	۲۴ (۲۰/۱)			۱۶-۱۷	۴۹ (۲۹)
				۱۵-۱۶	۵۵ (۳۲/۵)
				کمتر از ۱۵	۱۵ (۹/۸)

بازار کار برای دانشجویان و دانش آموختگان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی معنادار است و بیشتر دانشجویان و فارغ التحصیلان امکان فرصتهای شغلی مناسب را دارند.

تفاوتی نمی کند ■ دروس عملی ■ دروس نظری

نمودار ۱. نظر فارغ التحصیلان در خصوص نقش دروس عملی و نظری برای ورود به بازار کار

به منظور بررسی تعداد متقاضیان و رقبای شغلی برای کسب مشاغل موجود دانش آموختگان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی نیز از آزمون تی تک گروهی استفاده گردید. نتایج آزمون تی تک گروهی نشان داد تعداد متقاضیان و رقبای شغلی برای کسب مشاغل موجود در رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی معنادار است و تعداد متقاضیان برای تحصیل در این رشته زیاد است و همچنین میتوان بیان کرد رقابت قابل توجه و سختی در بهدست آوردن فرصت های ادامه تحصیل در رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی میان فارغ التحصیلان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی وجود دارد.

جدول ۷. نتایج آزمون تی تک گروهی برای بررسی تعداد فرصت های شغلی مناسب در بازار کار، برای دانش آموختگان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی

اختلاف میانگین	درجه آزادی	T	Sig
-۰/۵۹۲	۱۶۸	-۷/۱۸۰	۰/۰۰۰۱

جدول ۸. نتایج آزمون تی تک گروهی برای بررسی تعداد متقاضیان و رقبای شغلی برای کسب مشاغل موجود در بخش آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی

اختلاف میانگین	درجه آزادی	T	Sig
۰/۶۵۱	۱۶۸	۸/۳۵۳	۰/۰۰۰۱

جدول ۹. نتایج آزمون تی تک گروهی برای بررسی تاثیر نقش پایان نامه یا رساله دوره تحصیلات در دستیابی به مشاغل مناسب

اختلاف میانگین	درجه آزادی	T	Sig
-۰/۲۷۲	۱۶۸	-۲/۸۱۵	۰/۰۰۰۵

مطابق با جدول شماره (۹) جهت بررسی تاثیر نقش پایان نامه یا رساله دوره تحصیلات تکمیلی در دستیابی به مشاغل مناسب برای دانشجویان و دانش آموختگان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی، از آزمون تی تک گروهی استفاده شد. نتایج آزمون تی تک گروهی نشان داد، از نظر فارغ التحصیلان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی در ایران، پایان نامه یا رساله دوره تحصیلات تکمیلی در دستیابی به مشاغل مناسب،

جدول ۵. نوع استخدام و روش بدست آوردن شغل فارغ التحصیلان

متغیر	فراوانی	درصد	
نوع استخدام	رسمی	۲۱	۱۲/۴
	پیمانی	۲۵	۱۴/۸
	قراردادی	۴۰	۲۳/۷
	سایر	۸۳	۴۹/۱
راه بدست آوردن شغل	دوستان و آشنایان	۵۴	۳۲
	شرکت	۱۹	۱۱/۲
	کاریابی	۶۲	۳۶/۷
	دعوت به کار	۲۹	۱۷/۲
	خوداشتغالی	۵	۳
کل	۱۶۹		

جدول شماره ۶ نظرات دانشجویان و فارغ التحصیلان را در خصوص میزان همکاری داوطلبانه در برنامهها و رویدادهای مختلف دانشگاهی بررسی کرده است. این جدول نشان میدهد که از مجموع ۱۶۹ نفر به ترتیب، ۹/۵ درصد همکاری خیلی زیادی، ۲۰/۱ درصد همکاری زیادی و ۳۴/۹ درصد همکاری متوسطی در برنامهها و رویدادهای مختلف دانشگاهی داشتند و ۱۳/۶ درصد اصلا همکاری نداشتند. بنابراین در مجموع بیش از ۵۰ درصد افراد همکاری متوسط، زیاد و خیلی زیادی در برنامهها و رویدادهای مختلف دانشگاهی داشتند.

جدول ۶. نظر فارغ التحصیلان در خصوص میزان تمایل به همکاری داوطلبانه در برنامه ها و رویدادهای مختلف دانشگاهی

طیف	فراوانی	درصد	درصد تجمعی
اصلا	۲۳	۱۳/۶	۱۳/۶
کم	۳۷	۲۱/۹	۳۵/۵
متوسط	۵۹	۳۴/۹	۷۰/۴
زیاد	۳۴	۲۰/۱	۹۰/۵
خیلی زیاد	۱۶	۹/۵	۱۰۰/۰

در بخش بعدی پرسشنامه در خصوص اهمیت و ارتباط دروس نظری و دروس عملی با پیدا کردن شغل مرتبط از فارغ التحصیلان و دانشجویان رشته نظرخواهی شد که نتایج در نمودار ۱ آورده شده است. از مجموع ۱۶۹ نفر، ۷۸ درصد نقش دروس عملی را برای ورود به بازار کار بسیار مناسب میدانستند. ۴ درصد دروس نظری را برای ورود به بازار کار بسیار مناسب میدانستند و ۱۸ درصد بیان داشتند که هم دروس عملی و هم دروس نظری برای ورود به بازار کار مهم هستند.

جهت بررسی تعداد فرصتهای شغلی مناسب در بازار کار برای دانش آموختگان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی، از آزمون تی تک گروهی استفاده گردید که نتایج آن در جدول ۷ گزارش شده است. نتایج آزمون تی تک گروهی نشان میدهد تعداد فرصت های شغلی مناسب در

نقش موثری ندارد.

امروزه افزایش مدرک گرایسی در میان افراد جامعه به شکل کاذب و در قالب تاسیس مراکز آموزشی مختلف به جای پاسخگویی به ایجاد تناسب میان بازار کار و مهارت، سبب ارتقای پایه تحصیلی بیکاران شده است. از سوی دیگر هر چه ظرفیت پذیرش دانشگاهها افزایش یابد به همان میزان آمار بیکاران یا کسانی که مجبورند مدرک تحصیلیشان را نادیده بگیرند و در مشاغل پایینتر از حد تخصص و دانش خود مشغول به کار شوند نیز بیشتر میشود (۲۰).

یکی از نتایج پژوهش حاضر این بود که بیش از نیمی از دانشجویان و فارغ التحصیلان در رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی دارای شغل خصوصی بودند. در این راستا، شامحسینی (۱۳۸۸) به تأثیر حمایت دولت از سرمایه‌گذاری خصوصی در مناطق مختلف بر اشتغال تأکید میکند (۲۱). موهان و والتر (۲۰۰۶) بیان کردند که با توجه به کارکرد دولتها، در بیشتر کشورهای جهان، بخش دولتی به‌طور مستقیم از طریق تجهیز منابع و ارائه امکانات، تسهیلات و منابع مادی بر فعالیتهای بخش خصوصی تأثیر می‌گذارد که این خود بر بیکاری دانش‌آموختگان تأثیر مستقیم دارد (۲۲). به طور کلی، فضای عمومی حاکم بر جامعه به خلق و اجرای ایده‌های جدید کمک نمی‌کند و این مورد از موانع اصلی کارآفرینی و اشتغال است و نبود زیرساخت‌های کسب و کار برای حمایت از سرمایه‌گذاران خصوصی در بخش تربیت‌دنی و علوم ورزشی، از موانع مهم کارآفرینی و اشتغال در این رشته است (۲۳).

باتوجه به نتایج تحقیق حاضر، میتوان گفت حدود ۷۵ درصد دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی، شغلی مرتبط با رشتهشان دارند. در صورتیکه در رشتههای دیگر امید به یافتن شغل مرتبط با رشته، پایین بوده است؛ از جمله بیگدلی و همکاران (۲۰۱۷) میزان امیدواری دانشجویان کتابداری به یافتن شغل مرتبط یا نیمه مرتبط با رشته تحصیلی را کمتر از حد متوسط و برای یافتن هر شغلی، بیشتر از حد متوسط ارزیابی کردند (۳۱).

جدول (۱۰) بیانگر این است که میزان کارایی دانشکده در تقویت روحیه کارآفرینی دانشجویان، میزان آگاهی اساتید دوره تحصیل از بازار کار اشتغال و هدایت، کیفیت برگزاری دورههای کارورزی، میزان ارائه دورهها و مشاوره‌های شغلی توسط دانشکده، میزان بضاعت مالی دانشجویان برای ایجاد یک کسب و کار، میزان حمایت بانکها از فعالیتهای کارآفرینانه دانشجویان، میزان بسترسازی و حمایت وزارت ورزش و جوانان از اشتغال و میزان بسترسازی و حمایت دولت از اشتغال دانشجویان معنادار هست و در نتیجه فرضیه صفر ما رد میشود و باید مسئولین هر بخش، برنامه‌ریزیهای لازم را جهت بهبود فرآیند اشتغال انجام دهند، تا دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی از وضعیت شغلی بهتری برخوردار باشند؛ از سوی دیگر بنا بر نتایج به دست آمده مشخص شد از نظر فارغ التحصیلان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی، میزان تناسب محتوای آموزشی با نیازهای بازارکار در رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی به‌خوبی پوشش داده شده‌است.

بحث

باتوجه به نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر مشخص شد که ۴۳/۲ درصد افراد ادامه تحصیل دادند و ۵۶/۸ درصد ادامه تحصیل ندادند. در همین خصوص نتایج به دست آمده از مطالعات مشابه در کشورهای مختلف از جمله آدامز (۱۹۹۷)، اندرسون (۱۹۹۸)، ماکسون و همکاران (۲۰۰۰)، نولند (۲۰۰۱) و کانتون (۲۰۰۱) نشان میدهد که انگیزه شغلی، مهمترین انگیزه جوانان برای ورود به دانشگاه است (۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲). متأسفانه نظام آموزشی کشور در تمام مقاطع تحصیلی، با افزایش ظرفیت پذیرش بدون توجه به افزایش ضریب تواناییهای مهارتی و تخصصی کاربردی افراد، آمار قبولیها را هر ساله افزایش میدهد. به نظر می‌رسد

جدول ۱۰. بررسی سایر عوامل موثر بر اشتغال دانش‌آموختگان و دانشجویان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی

متغیر	سطح معناداری	T	درجه آزادی	تفاوت اثر میانگین
تناسب محتوای آموزشی با نیازهای بازارکار	۰/۱۸۳	۱/۳۷۷	۱۶۵	-۰/۱۰۸
کارایی دانشکده در تقویت روحیه کارآفرینی دانشجویان	۰/۰۰۱	-۶/۳۵۰	۱۶۵	-۰/۵۳۶
آگاهی اساتید دوره تحصیل اثر بازار کار اشتغال و هدایت	۰/۰۰۲	-۳/۱۳۳	۱۶۵	-۰/۲۸۳
کیفیت برگزاری دوره‌های کارورزی	۰/۰۰۱	-۵/۷۳۰	۱۶۲	-۰/۵۲۱
ارائه دوره‌ها و مشاوره‌های شغلی توسط دانشکده	۰/۰۰۱	-۵/۹۱۲	۱۶۲	-۰/۸۷۱
بضاعت مالی دانشجویان برای ایجاد یک کسب و کار	۰/۰۰۱	-۸/۵۳۵	۱۶۴	-۰/۶۱۲
حمایت بانک‌ها از فعالیتهای کارآفرینانه دانشجویان	۰/۰۰۱	-۲۱/۵۷۷	۱۶۳	-۱/۲۹۳
بسترسازی و حمایت وزارت ورزش و جوانان از اشتغال	۰/۰۰۱	-۱۹/۶۳۶	۱۶۴	-۱/۲۱۸
بسترسازی و حمایت دولت از اشتغال دانشجویان	۰/۰۰۱	-۲۳/۰۰۵	۱۶۵	-۱/۳۱۹

در بخش دیگری از نتایج تحقیق حاضر بیان شده است؛ بیشتر دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی امکان فرصتهای شغلی مناسب را دارند. در این راستا برومند و همکاران (۱۳۹۲) بیان کردند؛ گرایش آسیبشناسی ورزشی و حرکات اصلاحی، از جمله گرایشهایی است که پتانسیل شغلی بالایی دارد (۲۰).

پایان نامه یا رساله دوره تحصیلات تکمیلی در دستیابی به مشاغل مناسب نقش موثری ندارد. میزان ارائه دورهها و مشاوره‌های شغلی توسط دانشکده جهت رسیدن به شغل مناسب معیندار نبوده، از طرفی کالوم بایر و ماسلت (۲۰۰۸) طی تحقیقی در زمینه خوداشتغالی، تأثیر آموزش رسمی و کارگاهها و دورههای آموزشی را در اشتغال افراد مؤثر دانستند (۲۷)؛ بنابراین باید تمهیدات لازم جهت برگزاری دورههای کاربردی و عملی جهت رسیدن به شغل مرتبط با رشته انجام شود.

میزان بسترسازی و حمایت دولت از اشتغال دانشجویان جهت رسیدن به شغل مناسب معیندار نبوده، در این راستا کریمی (۲۰۰۶) یکی از مشکلات مهم اشتغال دانشآموختگان را نبود حمایت کافی دولت از مراکز کارآفرینی در کشور و نبود حمایت از سیاستها و قوانین خاص حمایت از دانشآموختگان در مسائل مالی، سرمایه‌گذاری، فنی، فناوری و امور مشاوره‌ای و راهاندازی فعالیت‌های اقتصادی میدانند (۲۸)، هرندي و فلاح (۱۳۸۵) در تحقیق خود با عنوان «اشتغال جوانان و چالشهای آن، ضعف حمایت دولت از برنامه‌های خوداشتغالی را از مهمترین موانع اشتغال جوانان میدانند (۲۹). تیم گولز (۲۰۰۱) نیز به این نتیجه دست یافت که دانشجویان انتظار دارند دولت نیازهای ذاتی شغلی آنها را برآورده کند (۳۰).

میزان تناسب محتوای آموزشی با نیازهای بازارکار، میزان کارایی دانشکده در تقویت روحیه کارآفرینی دانشجویان، میزان آگاهی اساتید دوره تحصیل از بازار کار اشتغال و هدایت، کیفیت برگزاری دورههای کارورزی و میزان بضاعت مالی دانشجویان برای ایجاد یک کسب و کار، میزان حمایت بانکها از فعالیتهای کارآفرینانه دانشجویان، میزان بسترسازی و حمایت وزارت ورزش و جوانان از اشتغال، جهت رسیدن به شغل مناسب معیندار است و باید مسئولین هر بخش، برنامه‌ریزیهای لازم را جهت بهبود فرآیند اشتغال انجام دهند، تا دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی از وضعیت شغلی بهتری برخوردار باشند.

با توجه به اینکه رشته آسیبشناسی ورزشی و حرکات اصلاحی پتانسیل شغلی بالایی دارد اما مشکلات رسیدن به شغل مناسب در این رشته وجود دارد به عنوان مثال عدم حمایت مالی و وجود هزینه‌های بالا، عدم مهارتهای عملی و علمی (ارائه نامناسب دروس عملی)، عدم آگاهی جامعه و نبود بستر مناسب، وجود چالشهایی جهت اخذ مجوز، وابسته بودن این رشته به فدراسیون همگانی و وزارت بهداشت، حضور افراد غیرمتخصص و غیرمرتبط و نبود قوانین مناسب برای اشتغال در این رشته میباشد. بنابراین، پیشنهاد

با توجه به نتایج تحقیق حاضر، از مجموع ۱۶۹ نفر به ترتیب، ۱۲/۴ درصد استخدام رسمی، ۱۴/۸ به‌صورت پیمانی و ۲۳/۷ درصد به‌صورت قراردادی استخدام شدند و ۴۹/۱ درصد سایر استخدامها را شامل شدند، بنابراین در این رشته تعداد کمی از افراد استخدام دولتی و پیمانی هستند. وجود مراکز متعدد برای تصمیمگیری جهت اشتغال دانشآموختگان باعث ایجاد قوانین بسیار سخت‌گیرانه و همچنین از بین رفتن وحدت عمل برای استخدام میشوند (۳۲). امروزه دیدگاه جوانان ایرانی در خصوص کار مناسب، محدود به مشاغل دولتی شده و این دیدگاه کاملاً اشتباه، تبدیل به یک فرهنگ شده است. جوان امروز در حین و پس از اتمام تحصیل، خود را در یک جایگاه و شغل دولتی تصور میکند و این موضوع را به عنوان یکی از اهداف و ملاکهای اصلی خود برای ورود به دانشگاه قرار میدهد. با حاکم شدن این تصور اگر حتی دولت در فرصتهای ایجاد اشتغال به چندین برابر تعهد خود نیز برسد با وجود تعاریف اشتباه از شغل مناسب باز هم جوانان بیکار بسیاری را خواهیم داشت (۲۰).

از مجموع ۱۶۹ نفر، ۳۶/۷ درصد شغل خود را از طریق کاریابی، ۳۲ درصد از طریق دوستان و آشنایان، ۱۱/۲ درصد از طریق شرکت و ۳ درصد از طریق خود اشتغالی بدست آوردند؛ بنابراین بیشتر افراد شغلشان را از طریق کاریابی و دوستان و آشنایان بدست آوردند.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد؛ بیش از ۵۰ درصد افراد همکاری متوسط، زیاد و خیلی زیادی در برنامه‌ها و رویدادهای مختلف دانشگاهی داشتند. در همین راستا فلاح شهیدی (۱۳۸۶) و صبوحی (۱۳۸۱) در تحقیقاتشان دریافتند که کسب تجربه کاری با کیفیت در دانشگاه، در موفقیت تحصیلی دانشجویان اثرگذار است و از اولویتهای نیازهای شغلی دانشجویان برای داشتن آینده شغلی موفق محسوب میشود (۲۴ و ۲۵).

همچنین نتایج نشان میدهد بیش از نیمی از دانشجویان و فارغ التحصیلان، نقش دروس عملی را برای ورود به بازار کار بسیار مناسب میدانستند. به‌نظر میرسد عدم تناسب بین فرایندها و مواد آموزشی و خصوصاً دروس نظری که در دانشگاهها تدریس میشود، با مهارتهای مورد نیاز بازار کار، مهمترین عامل موفق نبودن بخشی از دانشآموختگان در کاریابی و اشتغال است. این نتایج با نتایج تحقیقات کامرون و ویتین (۱۹۸۳) همراستا است، آنها با بررسی دروس مدیریت در دانشگاهها، مشکل اساسی مدیران را اینطور بیان میکنند که بسیاری از وظایف حساس مدیریت در برنامه‌های درسی، آموزش داده نشده است (۲۶). همچنین دانشجویان دروس عملی و مهارتی موجود در دانشگاه را برای آینده شغلی خود کافی میدانند. هدف کلی آموزش عملی ایجاد مهارت در فرایند تولید همراه با اشتغال در راستای توسعه اقتصادی و اجتماعی است. یکی از مهمترین ابزارها در خصوص آینده شغلی مناسب اجرای کارگاههای آموزشی است که هرچه تواناییهای کسبشده در دروس عملی و مهارتی از طریق این آموزشها بیشتر باشد، میزان امیدواری به اشتغال در آینده بیشتر خواهد بود.

میشود مطالعاتی به بررسی دقیق موانع اشتغال در این رشته بپردازند و همچنین راهکارهایی جهت برطرف کردن موانع ارائه دهند. همچنین، میتوان کارگاههایی جهت شفافسازی بحث اشتغال در رشته آسیب شناسی ورزشی و حرکات اصلاحی برگزار شود و مسئولین هر بخش، برنامه‌ریزیهای لازم را در جهت بهبود فرآیند اشتغال انجام دهند، تا دانشجویان و فارغ التحصیلان این رشته از وضعیت شغلی بهتری برخوردار باشند.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی

" مطالعه حاضر هیچگونه حمایت مالی از هیچ سازمانی را دریافت نکرده است."

مشارکت نویسندگان

تمامی نویسندگان مشارکت یکسانی داشتند.

تعارض منافع

"هیچگونه تضاد منافی در مطالعه حاضر وجود ندارد"

تقدیر و قدردانی

از تمامی افرادی که ما را در انجام این تحقیق یاری نمودند صمیمانه کمال تشکر را داریم.

References

1. Mehdi Nezhad Ghoshchi, R., Panah Ali, A., Abdoli Soltan Ahmadi, J., Mahmudi, H., & Asadpour, E. (2013). The effectiveness of job search skills training using job clown method on anxiety and student disillusionment among students at the faculty of humanities, islamic azad university, science and research branch of Tehran. *Journal of Job and Organizational Consulting*, 5(14): 148-62. (Persian).
2. Fallah Shahidi, Atiyeh (2007), Investigating the needs of students for successful employment, Planning and Development Office of the Employment Assistance Organization (Persian)
3. Bakhtiari, Sadegh. (2006). An analysis of the employment and unemployment situation of graduates of the higher education system. Collection of papers of the first conference on employment and the higher education system of the country, Tehran, Tarbiat Modares University. (Persian)
4. Mehralizadeh, Yadoleh and Armin, Seyed Aziz (2007). Study of the labor market of undergraduate graduates in Iranian public universities, *Monthly Scientific Research Journal of Knowledge and Behavior*. (Persian)
5. Nobakht, Mohammad Bagher. (2008). Labor Economics (Labor Market Equilibrium Strategies and Graduate Employment). Expediency Discernment Council Strategic Research Institute, Tehran, Kumail Publishing House. (Persian)
6. Gaetgens, P. (2003) ; German . Australian Conference on Higher Education Financing; Berlin, 24/25 October
7. Anderson, P. (1998) ; Choice, Can we Choose it?, in J. Radford (ed) , Gender and Choice in Education and Occupation; Routledge, London
8. Canton, E. & R. Venniker (2001) ; Higher Education Reform :Getting The Incentives Right; CHEPS, Netherland
9. Maxwell, G. & Colleague (2000) ; How People Choose Vocational Education and Training Programs; NCVET Publ, Australia
10. Noland, D. & N. Deato (2001) ; Tennessee Higher Education Commission Higher School Student Opinion Survey
11. Adams, John E. (1997) ; A Study to Determine the Impact of a Precollege Intervention on Early Adolescent Aspiration and Motivation for College in West Virginia; Blacksburg, Virginia
12. Saeedi Rezvani, M., Hossein Zadeh, M., & Bagholi, H. (2009). Job fellowship analysis of Ferdowsi university of Mashhad. Paper presented at the Engineering Education Conference in 1404, Academy of sciences, University of Tehran. (Persian).
13. Foroughipour, Hamid; Mozaffari, Seyed Amir Ahmad and Ashraf Ganjavi, Farideh. (2007). Evaluating and introducing the most important priorities of entrepreneurship in sports from the perspective of sports practitioners. *Research in Sports Sciences*. (Persian)
14. Nazari Katoli, Ali (2008), Employment Challenges of University Graduates, Industrial Management Organization. (Persian)
15. Sanatkah Alireza (2009), Study of factors affecting unemployment among graduates, *Work and Society Journal*. (Persian)
16. Bigdeli, Z., Taherzadeh Mosaviyan, S. S., & Shahini, Sh. (2017). Job expectancy of LIS students after graduation. *Journal of Social Development*, 11(4): 155-82. (Persian).
17. Boroumand, M. R., Fazli Darzi, A., & Azimi Delarestaghi, A. (2013). Perspective of students and graduates of physical education and sport sciences toward the future career. *Journal of Research in Academic Sport*, 5: 31-48. (Persian).
18. Boroumand, M. R., Hemmati Nezhad, M. A.,

- Ramezani Nezhad, R., Razavi, S. M. H., & Malek Akhlagh, E. (2011). The study of barriers to employment of graduates of physical education and sport sciences of Iran. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 3(14): 51-72. (Persian).
19. Mohammad Reza B, Azam Fazli D, Adeleh Azimi D. Studying the perspectives of students and graduates of physical education and sports sciences towards the future. *Research in educational sports*. Second year: 0-31. (Persian)
 20. Shah Hosseini, AS (2007). *Entrepreneurship (Second Edition)*. Publisher: Ayse.
 21. Mahon, M. C., & Walter, W. (2006). Education and the economy Center for information Office of Research and Development, Ministry of Education and Culture Jointly Sponsored ByUSAID, Educational Policy and Planning Project (EPP).15-7.
 22. Zare, N. (2008). *Investigating Barriers to Entrepreneurship in Sport in Iran*. (Unpublished Master's Thesis). University of Tehran, Tehran. (Persian).
 23. Fallah Shahidi Atiyeh. *Investigating the needs of students for successful employment*. Planning and Development Office of the Employment Assistance Organization. 2007. (Persian)
 24. Sabohi Nasrin. *Study and analysis of the causes of unemployment among graduates (views of managers of enterprises, universities and graduates)*. Report on the needs assessment project for specialized human resources. Institute for Research and Planning of Higher Education. Tehran; 2001. (Persian)
 25. Cameron, K. S., Whetten, D. A. (1983). "A model of teaching management skills". *The Organizational Behavior Teaching Journal*, 8(2), pp: 21-27.
 26. Colombier, N., Masclat, D. (2008). "Intergene-
 - rational correlation in self employment: some further evidence from French E CHP data". *Small Business Economics*, 30(4), pp: 423-437.
 27. Karimi, Z. (2006). Barriers to Successful Implementation of Employment Policies in Iran. *Political-Economic Information*, (232-231), 270-81. (Persian).
 28. Harandi, Fatemeh and Fallah Mohsen Khani, Zohreh. (2006). «Youth Employment and Its Challenges». *Scientific Research Journal of Social Welfare*, Year 6, Issue 25, pp. 133-146. (Persian)
 29. Golse, T. (2001). "A view from entry level: student perception of critical information system job attributes". *Proceedings of the ACM SIGCPR Conference on Computer Personnel Research*, San Diego, USA, pp: 57- 64.
 30. Bigdeli, Z., Taherzadeh Mosaviyan, S. S., & Shahini, Sh. (2017). Job expectancy of LIS students after graduation. *Journal of Social Development*, 11(4): 155-82. (Persian).
 31. Barabadi, Q. A., Mohammadi, M., & Asadi, A. (2009). Analysis of educational, socio-cultural barriers to employment of agricultural graduates. *Journal of Social, Economic, Scientific and Cultural Studies*, 19 (19), 92-100.
 32. Razavi, Seyyed Mohammad Hossein; Boroumand, Mohammad Reza; Azimi Dolarsataghi, Adeleh; Fazli Darzi, Azam (2019). Identification and Evaluation of Occupational Core Competencies of Physical Education and Sport Sciences Students and Graduates, *Research in Educational Sports*, Volume 8, Number 19, pp. 67-90. (Persian)